

כסלו התשע"ב

בס"ד

השיעור מוקדש לעילוי נשמת מנחם אביצור בן יהודה אריה ז"ל

יעקב והמלאכים

לפרשת ויצא (על פי שיעור של הרב חנוך וקסמן משיבת הר עציון)

והמצפה אשר אמר יצף יהנה ביני ובינך כי נסתר איש מרעהו. נ אס-תענה את-בנתי ואס-תקח נשים על-בנתי אין איש עמנו ראה אלהים עד ביני ובינך. נא ויאמר לבן ליעקב הנה הגל הזה והנה המצבה אשר יריתי ביני ובינך. נב עד הגל הזה ועדה המצבה אס-אני לא-אעבר אליך את-הגל הזה ואס-אתה לא-תעבר אלי את-הגל הזה ואת-המצבה הזאת לרעה. נג אלהי אברהם ואלהי נחור ישפטו בינינו אלהי אביהם וישבע יעקב בפחד אביו יצחק. נד ויזבח יעקב זבח בהר ויקרא לאחיו לאכל-לחם ויאכלו לחם ויילינו בהר.

4. מבנה כיאסטי, כמסגרת התחומת לפרשת ויצא:
  - א1. פגיעת המלאכים בדרך לחרון (כח: י-יב).
  - ב1. כריתת ברית המצבה עם ה' (כח: יג-כב).
  - ג. יעקב בחרון ובבית לבן (רוב הפרשה).
  - ב2. כריתת ברית המצבה עם לבן (לא: מד-מב).
  - א2. פגיעת המלאכים בדרך חזרה מחרון (לב: א-ג).

5. בראשית כ"א כ"ב-ל"ג

כב ויהי בעת ההוא ויאמר אבימלך ופיכל שר-צבאו אל-אברהם לאמר אלהים עמך בכל אשר-אתה עשה. **כג** ועתה השבעה לי באלהים הנה אס-תשקור לי וילניני ולנכדי כחשד אשר-עשיתי עמך תעשה עמדי ועס-הארץ אשר-גרתה בה. **כד** ויאמר אברהם אנכי אשבע.

כז ויקח אברהם צאן ובקר ויתן לאבימלך ויכרתו שניהם ברית. **כח** ויצב אברהם את-שבע כבשת הצאן לבדהו. **כט** ויאמר אבימלך אל-אברהם מה הנה שבע כבשת האלה אשר הצבת לבדנה. **ל** ויאמר כי את-שבע כבשת תקח מנדי בעבור תהיה-לי לעדה כי חפרתי את-הבאר הזאת. **לא** על-כן קרא למקום ההוא באר שבע כי שם נשבעו שניהם. **לב** ויכרתו ברית בבאר שבע ויקם אבימלך ופיכל שר-צבאו וישבו אל-ארץ פלשתים. **לג** וישע אשל בבאר שבע ויקרא-שם בשם יהנה אל עולם. **לד** ויגר אברהם בארץ פלשתים ימים רבים.

1. בראשית ל"ב-ג: **ג** ויעקב הלך לדרכו ויפגעו-בו מלאכי אלהים. **ג** ויאמר יעקב כאשר ראם מחנה אלהים זה ויקרא שם-המקום ההוא מחננים.

2. בראשית כ"ח י"ב-י"ב

י ויצא יעקב מבאר שבע וילך הרנה. **יא** ויפגע במקום וילן שם כי-בא השמש ויקח מאבני המקום וישם מראשתיו וישכב במקום ההוא. **יב** ויחלם והנה סלם מצב ארצה וראשו מגיע השמימה והנה מלאכי אלהים עלים וירדים בו. **יג** והנה יהנה נצב עליו ויאמר אני יהנה אלהי אברהם אביך ואלהי יצחק הארץ אשר אתה שכב עליה לך אתנה ולזרעך. **יד** והיה וזרעך בעפר הארץ ופרצת למה וקדמה וצפנה ונגבה ונברכו בך כל-משפחות האדמה ויזרעך. **טו** והנה אנכי עמך ושמרתך בכל אשר-תלך והשבתך אל-האדמה הזאת כי לא אעזבך עד אשר אס-עשיתי את אשר-דברתי לך. **טז** וייקץ יעקב משנתו ויאמר אכן יש יהנה במקום הזה ואנכי לא ידעתי. **יז** ויירא ויאמר מה-נורא המקום הזה אין זה כי אס-בית אלהים וזה שער השמים. **יח** וישכם יעקב בבקר ויקח את-האבן אשר-שם מראשתיו וישם אתה מצבה ויצק שמן על-ראשה. **יט** ויקרא את-שם-המקום ההוא בית-אל ואולם לזו שם-העיר לראשנה. **כ** ויזר יעקב נדר לאמר אס-יהנה אלהים עמדי ושמרני בדרך הזה אשר אנכי הולך ונתן-לי לחם לאכל ובגד ללבש. **כא** ושבתי בשלום אל-בית אבי והנה יהנה לי לאלהים. **כב** והאבן הזאת אשר-שמתי מצבה יהנה בית אלהים וכל אשר תתן-לי עשר אעשרנו לך.

3. בראשית ל"א מ"ד-נ"ד

מד ועתה לכה נכרתה ברית אני ואתה והיה לעד ביני ובינך. **מה** ויקח יעקב אבן וירימה מצבה. **מו** ויאמר יעקב לאחיו לקטו אבנים ויקחו אבנים ויעשו-גל ויאכלו שם על-הגל. **מז** ויקרא-לו לבן יגר שהדויתא ויעקב קרא לו גלעד. **מח** ויאמר לבן הגל הזה עד ביני ובינך היום על-כן קרא-שמו גלעד. **מט**

6. בראשית כ"ו ל"א-ל"ב

כו וַאֲבִימֶלֶךְ הֵלַךְ אֵלָיו מִגֶּרָר וְאַחֲזֵת מִרְעֵהוּ וּפִיכַל שֵׁר-צָבָאוּ. כז וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יִצְחָק מִדּוּעַ בָּאתָם אֵלַי וְאַתֶּם שֹׁנְאֵתָם אֶתִּי וַתִּשְׁלַחֲנִי מֵאֶתְכֶם. כח וַיֹּאמְרוּ רָאוּ רֵאִינוּ כִּי-הָיָה הַזֶּה עִמָּךְ וְנֹאמַר תְּהִי נָא אֵלֶּהּ בֵּינוֹתֵינוּ בֵּינוֹתֵינוּ וּבִינָךְ וּנְכַרְתָּהּ בְּרִית עִמָּךְ. כט אִם-תַּעֲשֶׂה עִמָּנוּ רָעָה כַּאֲשֶׁר לֹא נִגְעַנְיָךְ וְכַאֲשֶׁר עֲשִׂינוּ עִמָּךְ רָק-טוֹב וְנִשְׁלַחְךָ בְּשָׁלוֹם אֶתְּהָ עִתָּה בְּרוּךְ הַזֶּה. ל וַיַּעַשׂ לָהֶם מִשְׁתֶּה וַיֹּאכְלוּ וַיִּשְׁתּוּ. לא וַיִּשְׁכְּמוּ בַבֶּקֶר וַיִּשְׁבְּעוּ אִישׁ לְאַחִיו וַיִּשְׁלַחֲם יִצְחָק וַיֵּלְכוּ מֵאֵתוֹ בְּשָׁלוֹם.

7. בראשית ל"א ל"ו-ל"ז :

לו וַיֵּחָר לְיַעֲקֹב וַיִּרְבַּ בְּלִבּוֹ וַיַּעַן יַעֲקֹב וַיֹּאמֶר לְלָבֵן מִה-פָּשַׁעִי מִה חֲטֹאתַי כִּי דָלַקְתָּ אֶחָדִי. לז כִּי-מִשְׁשֶׁתְּ אֶת-כָּל-כְּלֵי-כֹלִי מִה-מִצָּאתָ מִכָּל-כְּלֵי-בֵיתְךָ שִׁים כֹּה נָגַדְתָּ אֹחִי וְאַחֲדֶיךָ וַיִּזְכִּיחוּ בֵּין שְׁנֵינוּ. לח זֶה עֲשָׂרִים שָׁנָה אֲנִכִּי עִמָּךְ רֹחֵלֶיךָ וְעֹזֵיךָ לֹא שָׁפְלוּ וְאֵילֵי צֹאנְךָ לֹא אֲכָלְתִּי. לט טֹרְפָה לֹא-הִבֵּאתִי אֵלֶיךָ אֲנִכִּי אֲחֻטָּנָה מִיָּדַי תִּבְקָשָׁנָה גִּנְבֹתַי יוֹם וּגְנַבְתִּי לַיְלָה. מ הֵייתִי בַיּוֹם אֲכָלְנִי חֹרֵב וְקָרַח בַּלַּיְלָה וַתִּדַּד שְׁנֵתִי מֵעֵינַי. מא זֶה-לִּי עֲשָׂרִים שָׁנָה בְּבֵיתְךָ עֲבַדְתִּיךָ אַרְבַּע-עֶשְׂרֵה שָׁנָה בְּשֵׂתִי בְּנֹתֶיךָ וְשֵׁשׁ שָׁנִים בְּצֹאנְךָ וַתַּחֲלֶף אֶת-מִשְׁפַּרְתִּי עֲשָׂרֵת מְנִים. מב לוּלִי אֱלֹהֵי אָבִי אֱלֹהֵי אֲבֹתָיִם וּפְחַד יִצְחָק הָיָה לִּי כִּי עִתָּה רִיקָם שְׁלַחְתָּנִי אֶת-עֲנִי וְאֶת-גִּיְעָ כִּפִּי רָאָה אֱלֹהִים וַיִּזְכַּח אִמְשׁ. מג וַיַּעַן לָבֵן וַיֹּאמֶר אֶל-יַעֲקֹב הִבְנוֹת בְּנֹתַי וְהִבְנִים בְּנֵי וְהִצָּאן צֹאנִי וְכָל אֲשֶׁר-אֶתְּהָ רָאָה לִי-הוּא וְלִבְנֹתַי מִה-אֶעֱשֶׂה לְאֵלֶּה הַיּוֹם אוֹ לְבָנֶיהֶן אֲשֶׁר יֵלְדוּ.

8. בראשית כ"ט ד-ט"ו

ד וַיֹּאמֶר לָהֶם יַעֲקֹב אֹחֵי מֵאִין אַתֶּם וַיֹּאמְרוּ מִחָרָן אֲנַחְנוּ. ה וַיֹּאמֶר לָהֶם הִידְעֶתֶם אֶת-לָבֵן בֶּן-נְחוֹר וַיֹּאמְרוּ יָדְעֵנוּ. ו וַיֹּאמֶר לָהֶם הַשְׁלוֹם לוֹ וַיֹּאמְרוּ שְׁלוֹם וְהֵינָה רַחֵל בְּתוֹ בָּאָה עִם-הַצֹּאן. ז וַיֹּאמֶר הֵן עוֹד הַיּוֹם גָּדוֹל לֹא-עֵת הָאֶסֶף הַמְקַנָּה הַשְּׁקוּ הַצֹּאן וּלְכוּ רְעוּ. ח וַיֹּאמְרוּ לֹא נוֹכַל עַד אֲשֶׁר יֵאָסְפוּ כָּל-הַעֲדָרִים וְגָלְלוּ אֶת-הָאֶבֶן מֵעַל פִּי הַבָּאָר וְהִשְׁקִינוּ הַצֹּאן. ט עוֹדְנוּ מְדַבֵּר עִמָּם וְרַחֵל בָּאָה עִם-הַצֹּאן אֲשֶׁר לְאֲבִיהָ כִּי רָעָה הוּא. י וַיְהִי כַּאֲשֶׁר רָאָה יַעֲקֹב אֶת-רַחֵל בַּת-לָבֵן אֹחִי אִמּוֹ וְאֶת-צֹאן לָבֵן אֹחִי אִמּוֹ וַיִּגַּשׁ יַעֲקֹב וַיִּגַּל אֶת-הָאֶבֶן מֵעַל פִּי הַבָּאָר וַיִּשְׁק אֶת-צֹאן לָבֵן אֹחִי אִמּוֹ. יא וַיִּשְׁק יַעֲקֹב לְרַחֵל וַיִּשָּׂא אֶת-קִלּוֹ וַיִּבְדֵּךְ. יב וַיִּגַּד יַעֲקֹב לְרַחֵל כִּי אֹחִי אֲבִיהָ הוּא וְכִי בֶן-רַבִּיקָה הוּא וַתִּרְצֶךְ וַתִּגַּד לְאֲבִיהָ. יג וַיְהִי כִשְׁמַע לָבֵן אֶת-שְׁמַע יַעֲקֹב בֶּן-אֲחִיתוֹ וַיִּרְצֶךְ לְקַרְאָתוֹ וַיִּחַבֵּק-לוֹ וַיִּנָּשֶׁק-לוֹ וַיְבִיאֵהוּ אֶל-בֵּיתוֹ וַיִּסַּפֵּר לְלָבֵן אֶת-כָּל-הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה. יד וַיֹּאמֶר לוֹ לָבֵן אַךְ עֲצָמֵי וּבָשָׂר אֶתְּהָ וַיִּשֶׁב עִמּוֹ חֲדָשׁ יָמִים. טו וַיֹּאמֶר לָבֵן לְיַעֲקֹב הֲכִי-אֹחִי אֶתְּהָ וְעֲבַדְתָּנִי חֲנָם הַגִּידָה לִּי מִה-מִשְׁפַּרְתְּךָ.

9. בראשית ל"ב י"א-י"ב

קטנתי מכל החסדים ומכל האמת אשר עשית את עבדך, כי במקלי עברתי את הירדן הזה ועתה הייתי לשני מחנות. הצילני נא מיד אחי, מיד עשו, כי נרא אנכי אתו, פן יבוא וּחפני אם על בנים.